

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Milady Haplové v právní věci **žalobce: T. C.**, zastoupen JUDr. Ivou Háječkovou, advokátkou, se sídlem nám. Přemysla Otakara II. 6, České Budějovice, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce a žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, č. j. 59 Az 485/2003 – 39 ze dne 30. 11. 2004,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, ze dne 30. 11. 2004, č. j. 59 Az 485/2003 – 39, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce a žalovaný kasačními stížnostmi napadají rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, č. j. 59 Az 485/2003 – 39 ze dne 30. 11. 2004, kterým bylo zrušeno rozhodnutí žalovaného č. j. OAM 427/VL – 07 – ZA04 – 2000 ze dne 29. 9. 2003 pro vady řízení a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení s tím, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve výroku rozsudku uvedeným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a vyslovil, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Žalobce (dále jen „stěžovatel I.“) v kasační stížnosti uvádí, že ji podává z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a namítá pochybení soudu v tom, že nepřihlédl ke skutečnosti,

že je kurdské národnosti, že vykonával aktivity pro stranu H. a obává se, že v případě návratu do vlasti, kde je situace ohledně dodržování lidských práv stále velmi špatná, bude vystaven nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestu ze strany tureckých úřadů, protože byl v Turecku již zadržen, bit a mučen. Obává se pronásledování ze strany tureckých státních orgánů a uvěznění by znamenalo nebezpečí ztráty života a zdraví a ponižujícího nelidského zacházení. Domnívá se proto, že krajský soud měl rozhodnout o udělení azylu, zejména když v rozsudku všechny tyto skutečnosti konstatuje ze zpráv, které měl k dispozici. Z uvedeného lze dovodit, že jsou v kasační stížnosti stěžovatelem I. uplatňovány důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a podle písm. d) spočívající v nepřezkoumatelnosti, nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Stěžovatel I. navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu k dalšímu řízení a rozhodnutí.

Žalovaný (dále jen „stěžovatel II.“) v kasační stížnosti tvrdí, že rozsudek krajského soudu je ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nezákonný pro nesprávné posouzení právní otázky soudem a rovněž nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů ve smyslu odst. 1 písm. d) uvedeného ustanovení a nesouhlasí i s tím, jak soud posoudil překážku vycestování ve smyslu ust. § 91 zákona o azylu. Uvádí, že se dostatečně zabýval problémy hrozby nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu v případě návratu žalobce do Turecka, při posouzení této otázky vycházel z rozsudku Evropského soudu pro lidská práva a z informací plynoucích ze zprávy MZV USA o stavu lidských práv za rok 2002, která v rozhodnutí citoval, a která jsou s přihlédnutím k datu rozhodnutí náležitě aktuální. Tam uvedené skutečnosti pro případ žalobce ale nevztáhl, neboť výpověď žalobce hodnotil ve správním řízení jako nevěrohodnou pro základní rozpory v ní obsažené a tuto nevěrohodnost bezvýhradně přijal v rozsudku i soud. Rovněž sám žalobce tvrdil, že jeho postavení v Turecku se nijak nelišilo od postavení ostatních spoluobčanů kurdské národnosti a minimálně několik měsíců před odchodem z Turecka žil bez jakýchkoliv potíží, což ani soud nijak nezpochybnil. Stěžovatel II. považuje odůvodnění svého rozhodnutí v otázce překážky vycestování za dostatečné a vyhovující. Navrhuje, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc vrácena soudu k dalšímu řízení.

Stěžovatel II. ve vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatele I. namítá zmatečnost jeho kasační stížnosti, neboť soud žalobě stěžovatele I. vyhověl, když konstatoval, že je nutno doplnit odůvodnění rozhodnutí správního orgánu o nevztážení překážek vycestování na stěžovatele I. a rozhodnutí správního orgánu zrušil. Podle stěžovatele II. je prokázáno, že v případě stěžovatele I. nejsou dány důvody pro udělení azylu podle zákona o azylu, neboť jeho výpověď je rozporuplná, nevěrohodná, působí účelově, čemuž přisvědčil i sám soud I. stupně.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil zejména následující rozhodné skutečnosti:

Stěžovatel I. přicestoval do České republiky dne 29. 7. 2000 ilegálně v kamionu bez cestovních dokladů, které mu měly být odebrány v Turecku. Ze žádosti ze dne 1. 8. 2000, pohovoru ze dne 18. 10. 2000 a doplňujícího pohovoru ze dne 16. 9. 2000 plynou rozporná tvrzení stěžovatele I., týkající se jeho vztahu k legální straně H., neboť z počátku tvrdil, že byl členem této strany, později uvedl, že byl sympatizantem a nakonec uvedl, že podporuje program všech kurdských politických stran, ať legálních či nelegálních. V rodišti roznášel nelegální tiskovinu této strany asi dva roky, aniž věděl, kdo byl vydavatelem, pomáhal

při sbírkách pro partyzány a ve vesnici se scházel neorganizovaně se svými přáteli Kurdy, přičemž své názory neprezentovali veřejně, ale předávali jemu neznámé osobě. Rozpory v příběhu jsou také v represivních opatřeních policie, kdy tvrdil, že byl zadržen asi v roce 1998 na dobu tří dnů, byl mučen, nikde si však nestěžoval, pak tvrdil, že byl v lednu 2000 zadržen vojáky a předán policii a bez odsouzení a trestu byl pět měsíců zadržován, po propuštění se schovával u kamarádů a v červnu Turecko opustil. V pohovoru 16. 9. 2003 naopak uvedl, že na začátku roku 1999 odešel z rodné vesnice do města G. A., kde žil nelegálně na falešné doklady bez jakýchkoliv problémů. Zájem policie o svou osobu a svou rodinu zobecnil tak, že se policie zaměřovala na Kurdy. V případě návratu do vlasti se obává o svůj život, který by byl v ohrožení, protože je Kurd a Turecko je zemí, ve které jsou porušována lidská práva. Žalovaný ve správním řízení dospěl k závěru, že stěžovatel I. jednak neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, ze které by vyplývalo pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, a že zásadní rozpory, které vyplynuly z jeho výpovědi, ho vedou k pochybnostem o reálnosti celé události. Všechny listiny stěžovatel podepsal poté, co se s nimi seznámil, námitky neměl. Přesto se správní orgán zabýval všemi tvrzeními stěžovatele I. a hodnotil je podle informačních zdrojů, které měl k dispozici a shledal, že stěžovatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Z hlediska tvrzených skutečností usoudil, že nedošlo k naplnění ust. § 91, když vycházel z informací uvedených v informačních zdrojích, které získal, neboť dospěl k závěru, že stěžovatel nenáleží k osobám ohroženým skutečnými zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, když jejich existenci v jeho případě neshledal. V tomto směru žalovaný vydal dne 29. 9. 2003 rozhodnutí.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že rozhodnutí žalovaného napadl stěžovatel I. žalobou, v níž namítal procesní vady v řízení před žalovaným a tvrdil, že všechny problémy v Turecku vyplývaly z toho, že je kurdské národnosti a každý Kurd je považován za teroristu. Navíc v jeho případě rodina spolupracovala se zakázanou kurdskou stranou P., on sám byl sympatizantem a vykonával aktivity pro stranu H. Žalovanému vytkl, že nezohlednil veškeré skutečnosti jím tvrzené jako celek s ohledem na situaci v zemi původu, a že mu v případě návratu hrozí pronásledování ze strany tureckých státních orgánů a má obavu o svůj život a obává se uvěznění. Podle stěžovatele I. měl žalovaný rozhodnout o překážce vycestování. Krajský soud vyhověl žalobě stěžovatele I. a rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, když dospěl stejně jako žalovaný k závěru, že v případě stěžovatele nedošlo k naplnění důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, neshledal pochybení při rozhodování o azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu, ale za důvodnou považoval námitku směřující do rozhodnutí žalovaného o nevyslovení překážky vycestování. Podle názoru krajského soudu žalovaný při rozhodování o ní nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, rozhodnutí o překážce vycestování dostatečně neodůvodnil a řízení vyžaduje zásadní doplnění v tom, zda vycestování stěžovatele není v rozporu s článkem 3 Mezinárodní úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Rozsudek pak napadli kasační stížností oba účastníci.

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, postoupil Nejvyššímu správnímu soudu jemu zasláné doplnění spisového materiálu, týkající se stěžovatele I., v němž Česká republika, Vězeňská služba ČR, Vazební věznice Praha – Pankrác, sděluje, že stěžovatel I. dne 11. 7. 2006 nastoupil výkon trestu na základě rozsudku Městského soudu Praha ze dne 8. 2. 2006, sp. zn. 4 T 12/2005, v délce deseti roků odnětí svobody pro trestný čin podle § 187 odst. 1, 2 písm. a), odst. 4 písm. c) tr. zákona s vyhoštěním na neurčito s tím, že osobní svoboda byla omezena od 24. 10. 2004, vazba ukončena 10. 7. 2006 a konec trestu byl stanoven na 24. 10. 2014, kdy bude propuštěn, nebude-li vzat do vyhošťovací vazby.

Stěžovatel I. a stěžovatel II. byli účastníky řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel, kasační stížnost je podána osobami oprávněnými. Stěžovatel I. namítá nesprávné posouzení právní otázky soudem, který měl rozhodnout, že se mu uděluje azyl a vady řízení před správním orgánem i před soudem, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž vycházely, nemá oporu ve spisech a nesrozumitelnost, nepřezkoumatelnost a zmatečnost kasační stížností napadeného rozsudku soudu a rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR. Opětovně poukazuje na svou kurdskou národnost, politické smýšlení a aktivity, které samy o sobě byly důvodem k jeho pronásledování a v případě návratu do vlasti mu hrozí újma na životě a zdraví. Stěžovatel II. namítá nesprávné posouzení právní otázky ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a nepřezkoumatelnost rozsudku pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů ve smyslu odst. 1 písm. d) citovaného paragrafu, neboť je toho názoru, že se zabýval problémem hrozby nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu v případě návratu žalobce do Turecka v potřebném rozsahu a na základě dostatečných informací vyplývajících ze zpráv o stavu lidských práv v Turecku.

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v mezích uplatněných kasačních důvodů přezkoumal a dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele I. není důvodná a kasační stížnost stěžovatele II. je důvodná.

V logice kasačních důvodů uvedených v kasačních stížnostech stěžovatelů je nejprve nutno se vypořádat s námitkami stěžovatele I. ve vztahu k rozhodovacím důvodům krajského soudu v jeho rozsudku. Krajský soud ve svém rozsudku dospěl k závěru, že v případě stěžovatele I. nejsou důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13, § 14, ale shledal vady ve správním řízení ve vztahu k překážce vycestování ve smyslu ust. § 91 zákona o azylu, a proto rozhodnutí stěžovatele II. (žalovaného) zrušil. Z uvedeného se dovozuje, že stěžovatel I. může namítat pouze nesprávné posouzení splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, v němž se krajský soud ztotožnil s žalovaným. Nejvyšší správní soud se opětovně zabýval skutečnostmi tvrzenými stěžovatelem v průběhu správního řízení a je toho názoru, že jak žalovaný – správní orgán, tak i soud dospěly ke správnému závěru o nesplnění podmínek ust. § 12 zákona o azylu, když dovodily, že není dán žádný z důvodů pro udělení azylu. V dané věci je nutno přisvědčit jak správnímu orgánu, tak i soudu, že ve skutečnostech tvrzených stěžovatelem I., které by mohly být aplikovatelné ve vztahu k ust. § 12 zákona o azylu, byly tak zásadní rozpory v uváděných důvodech a údajích, že i Nejvyšší správní soud považuje stěžovatelovu výpověď v těchto bodech za nevěrohodnou a odkazuje na shora uvedené rozpory jím samotným zjištěné a konstatované, které zcela zpochybňují stěžovatelův příběh předcházející jeho odchodu z Turecka. Vzhledem k tomu, že krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a tudíž žalobě v plném rozsahu vyhověl, nepřicházejí v úvahu uplatněné důvody kasační stížnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b), c) s. ř. s. Pokud se týká důvodu podle písm. d) uvedeného ustanovení, lze z obsahu kasační stížnosti dovodit, že stěžovatel I. nesouhlasil s posouzením důvodů pro udělení azylu podle § 12, § 13 a § 14, avšak mylně se domnívá, že o udělení azylu může rozhodnout soud, který však tuto pravomoc nemá. Nejvyšší správní soud přesto shledal potřebu vyjádřit se k rozhodnutí o neudělení azylu vzhledem ke skutečностям, které sám zjistil z obsahu správního a soudního spisu. Dospěl k závěru, že žádný ze stěžovatelem uplatněných kasačních důvodů není dán.

Kasační stížnost stěžovatele II. shledal Nejvyšší správní soud důvodnou. Ač je ve smyslu ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. vázán důvody kasační stížnosti, v případě, bylo-li řízení před soudem zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci

samé, uvedené neplatí. Z ustálené rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v případě, shledá-li soud výrok rozhodnutí správního orgánu o neudělení azylu podle § 12 a násl. zákona o azylu v souladu se zákonem a žalobu důvodnou ve vztahu k výroku téhož rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl, že se na žadatele nevztahuje překážka vycestování, pak je namístě zamítnutí správní žaloby proti rozhodnutí správního orgánu ve výroku, jímž žadateli nebyl udělen azyl podle § 12 a násl. zákona o azylu a zrušení téhož rozhodnutí ve výroku, jímž správní orgán rozhodl, že se na žadatele nevztahují překážky vycestování, neboť takové rozhodnutí není samo o sobě vnitřně rozporné nebo nelogické. Dospěl-li tudíž krajský soud k závěru, že v otázce neudělení azylu stěžovateli I. rozhodl správní orgán v souladu se zákonem, měl žalobu ve výroku o neudělení azylu zamítnout a rozhodnutí správního orgánu zrušit ve výroku o nevztažení překážky vycestování ve smyslu ust. § 91 zákona o azylu, shledal-li žalobu v této části důvodnou. Co do uplatněného důvodu stěžovatelem II. shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou. Podle Nejvyššího správního soudu správní orgán posoudil existenci překážek vycestování stěžovatele I. správně, neboť nemohl nepřihlédnout k tomu, že při rozhodování o udělení či neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu, zhodnotil příběh stěžovatele I. nevěrohodným. Tvrdil-li stěžovatel I., že důvodem jeho ohrožení je skutečnost, že je Kurd a Turecko je zemí, kde jsou porušována lidská práva, pak správní orgán k tomuto tvrzení vyžádal dostatek informací a podkladů týkající se postavení kurdské menšiny a stavu dodržování lidských práv v Turecku. Nutno podotknout, že překážku vycestování posuzoval správní orgán, nikoliv k době, kdy stěžovatel ze země původu v roce 2000 odcházel, ale k době svého rozhodnutí, tj. k 29. 9. 2003.

V projednávané věci nemůže Nejvyšší správní soud neodhlédnout od skutečnosti, která vyšla najevo až v průběhu kasačního řízení. Je neslučitelné se zájmy České republiky, aby byl stěžovateli I. umožněn pobyt na území republiky jako azylantovi či osobě, na niž se vztahují překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu či jiný pobyt, protože zde páchal trestnou činnost a pro závažný trestný čin byl odsouzen k trestu odnětí svobody, po jeho vykonání vyhoštěn na neurčito, nebude-li vyhoštěn již v průběhu výkonu trestu.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání rozhodnutí krajského soudu k závěru, že kasační stížnost stěžovatele I. není důvodná, kasační stížnost stěžovatele II. je důvodná, a proto ve smyslu ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud je vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne ve smyslu ust. § 110 odst. 2 s. ř. s. i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. srpna 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu